

ירושלים, כ"ז אייר, תשפ"ה

25 במאי, 2025

חס-xxx

הערות לטיטוט עדכון קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא יחס כיסוי הנזילות
יש לשלוח לתיבת המייל : Prudential@boi.org.il

לכבוד

התאגידים הבנקאיים ובעלי רישיון נותן שירותי תשלום יציבותי הסולקנים - לידי המנהל הכללי

א.ג.נ.,

הנדון: קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא יחס כיסוי הנזילות (מס' 221)

1. קובץ זה מהווה ריכוז של עמדות מסוימות לגבי יישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "יחס כיסוי הנזילות". הקובץ אינו מהווה רשימה מלאה של עמדות הפיקוח על הבנקים לגבי סוגיות שעלו ביישום ההוראה, או לגבי סוגיות אחרות שעשויות לעלות בעת יישומה.
2. התשובות הכלולות בקובץ זה מבטאות את עמדתו ופרשנותו המחייבת של המפקח על הבנקים להוראה. בעתיד, תבחן האפשרות לשלב חלק מהתשובות בגוף ההוראה.
3. בצמוד לכל תשובה מופיע תאריך מסירתה או עדכונה האחרון.
4. מסמך זה מוצב באתר האינטרנט של בנק ישראל, ומתעדכן על ידינו מעת לעת.

~~העדכונים למסמך זה שפורסמו בתאריך 25/05/22 ובתאריך 31/10/22 ייכנסו לתוקף ביום 1.1.2023.~~

בכבוד רב,

רויטל קיסר- סטויה
מנהלת אגף מדיניות והסדרה

העתק - המפקח על הבנקים

קובץ שאלות ותשובות – יחס כיסוי הנזילות²

תאריך עדכון		
א. כללי		
	שאלה 1:	האם דרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 מכסות את כל דרישות ניהול הנזילות?
25.5.22	תשובה:	דרישות ההוראה מתווספות למכלול הדרישות בנוגע לניהול סיכון הנזילות (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222), לרבות הציפייה להביא בחשבון את עקרונות ועדת באזל לניהול נאות ופיקוח על סיכון הנזילות (עקרונות 1 עד 12 במסמך ועדת באזל מספטמבר 2008).
	שאלה 2:	מה מעמדו של יחס הנזילות המזערי הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 (להלן - יחס הנזילות המזערי)?
29.9.16	תשובה:	החל מה-1.1.2017 תאגיד בנקאי לא ידרש לעמוד ביחס נזילות מזערי שווה או גדול מ-1. עם זאת, עליו להמשיך ולחשב תרחישי לחץ שונים, לרבות תרחישי לחץ מהסוגים הבאים: תרחיש לחץ מערכתי, תרחיש לחץ ספציפי לתאגיד ותרחיש משולב. בהתאם, הדרישות בהוראת נב"ת 342 ייושמו בשינויים הרלבנטיים. בכוונת הפיקוח על הבנקים לעדכן בעתיד את הוראת נב"ת 342 על מנת לשקף שינוי זה.
ב. מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה		
סעיף 24: מבחנים איכותיים לנכסים נזילים באיכות גבוהה		
	שאלה 1:	מה מעמדם של המבחנים האיכותיים הכלולים בסעיף 24 והאם יש להפעילם על כל הנכסים הנזילים באיכות גבוהה?
28.9.14	תשובה:	בשלב זה, התאגיד הבנקאי נדרש לערוך מבחנים איכותיים לנזילות של הנכסים הנכללים ברמה 1 (למעט מטבעות ושטרות כסף, ורזרבות בבנק המרכזי), ברמה 2 וברמה 2ב, על פי הקווים המנחים בסעיף 24 בהוראה. לצורך כך, התאגיד הבנקאי יכול להסתייע במסמך שפרסמה ועדת באזל (המיועד למפקחים) בינואר 2014: Guidance for Supervisors on Market-Based Indicators of Liquidity. בעתיד, הפיקוח על הבנקים ישקול פרסום מבחנים איכותיים ספציפיים לנזילות.
סעיף 30: מימוש מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה מפעם לפעם		
	שאלה 1:	האם הדרישה בסעיף 30 לממש מפעם לפעם חלק מייצג מתוך נכסי המלאי חלה על כל הנכסים הנזילים באיכות גבוהה?
29.9.16	תשובה:	ניתן שלא להחיל את הדרישה על נכסים נזילים באיכות גבוהה מרמה 1. עם זאת, התאגיד הבנקאי נדרש לבחון ולעקוב בתדירות נאותה שכל הנכסים הנזילים באיכות

² הסעיפים הנזכרים הם הסעיפים בהוראה.

	גבוהה, לרבות נכסים ברמה 1, עומדים במבחנים האיכותיים שנקבעו בהוראה לעניין סחירות, תנודתיות וכד' (סעיף 24 בהוראה).	
סעיף 31: נכסים נזילים באיכות גבוהה משועבדים		
שאלה 1:	כיצד יש להתייחס לביטחונות המשועבדים לטובת בנק ישראל לצורך פעילות במערכת זה"ב?	
תשובה:	28.9.14 ככל שמדובר בביטחונות שהם נכסים הכשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה על פי כל המבחנים למעט היותם משועבדים, הרי שאם שועבדו לצורך פעילות במערכת זה"ב ולא נוצלו ליצירת נזילות, ניתן לכלול אותם בחישוב כנכסים נזילים באיכות גבוהה.	
שאלה 2:	האם ניתן לכלול במלאי נכסים הכשירים להיחשב לחלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שהועמדו מראש או הופקדו, או שועבדו לישות סקטור ציבורי, אך לא נוצלו ליצירת נזילות?	
תשובה:	28.9.14 תאגיד בנקאי הסבור שנכסים נזילים שהפקיד או שיעבד לישות סקטור ציבורי עומדים בתנאי סעיף זה בהוראה, יפנה למפקח לקבלת אישור לטיפול כאמור.	
שאלה 3:	<u>האם תאגיד בנקאי רשאי לסווג פיקדונות לזמן קצוב בבנק ישראל כתזרים נכנס חלף סיווגם כנכסים נזילים באיכות גבוהה?</u>	
תשובה:	<u>לא. פיקדונות לזמן קצוב בבנק ישראל שאין מניעה תפעולית, משפטית או אחרת מסיווגם כנכסים נזילים באיכות גבוהה, יסווגו ככאלה בחישוב יחס כיסוי הנזילות.</u>	xx.xx.xx
סעיף 50 (ד) ו-(ה): נכסים נזילים של ריבונות או בנק מרכזי שאינם בעלי משקל סיכון 0%		
שאלה 1:	האם ניתן לכלול בנכסים רמה 1 אג"ח של ריבונות או בנק מרכזי בעלי משקל סיכון שאינו 0% של מדינת האם של התאגיד, של מדינה המארחת בה יש לו שלוחה (חברה בת או סניף), או של מדינה שבה אין לבנק נוכחות אך במטבע שלה יש לו סיכון נזילות או של כל אלה יחדיו?	
תשובה:	28.9.14 ניתן לכלול בנכסים רמה 1 אג"ח של ריבונות או בנק מרכזי גם אם משקל הסיכון שלהם אינו 0% רק כאשר מדובר במדינת האם של התאגיד או במדינה המארחת בה יש לו שלוחה. הסעיפים אינם חלים לגבי מדינה שבה אין לתאגיד נוכחות, אלא דרך חשיפה לסיכון נזילות הנקוב במטבע שלה.	
שאלה 2:	בסעיף 50(ה), האם תאגיד בנקאי יכול להניח שאג"ח של ריבונות או בנק מרכזי שמשקל הסיכון שלהם אינו 0% עומדת כנגד כל החשיפה לסיכון נזילות במטבע של אותה מדינה?	
תשובה:	28.9.14 לא. סכום אג"ח של ריבונות או בנק מרכזי שמשקל הסיכון שלהם אינו 0% שייכלל בנכסים רמה 1 מוגבל לחשיפה במטבע הזר במדינה המנפיקה.	
ג. תזרים מזומנים יוצא		
כללי		
שאלה 1:	כיצד יש לטפל בפיקדון המשועבד להבטחת אשראי?	
תשובה:	28.9.14 פיקדון המשועבד להבטחת אשראי יכול שלא להיכלל בחישוב התזרים היוצא ביחס כיסוי הנזילות, רק אם מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) ההלוואה לא נפרעת או מסולקת במהלך 30 הימים הבאים;	

	(2) הסדר השעבוד נתון לחוזה משפטי בר אכיפה שאינו מאפשר משיכת הפיקדון לפני שההלוואה נפרעת או מסולקת במלואה ; ו- (3) סכום הפיקדון שלא ייכלל בחישוב לא יעלה על היתרה העומדת של ההלוואה. הטיפול לא יחול על פיקדון המשועבד כנגד חלק שטרם נמשך ממסגרת האשראי, במקרה זה יופעל שיעור המשיכה הגבוה מבין שיעור המשיכה של מסגרת האשראי או של הפיקדון המשועבד.	
סעיפים 75-79: פיקדונות קמעונאיים יציבים ופחות יציבים		
שאלה 1:	האם שיעורי המשיכה של פיקדונות קמעונאיים מופעלים באופן מדורג? כלומר, האם במקרה בו לקוח קמעונאי מפקיד בתאגיד בנקאי בישראל פיקדונות בסך 6 מיליוני ₪ (עם זמן נותר לפירעון 30 יום), סכום של 0.5 מיליון ₪ יקבל שיעור משיכה של 5%, סכום של 4.5 מ' ₪ יקבל שיעור משיכה של 10%, והיתרה בסך 1 מיליון ₪ תקבל שיעור משיכה של 15%?	
תשובה:	לא. שיעורי המשיכה של פיקדונות קמעונאיים יופעלו על פי הסכום הכולל של הפיקדונות על בסיס לקוח, ועל כל סכום הפיקדון (בשקלים ובמט"ח). בדוגמה לעיל, הסכום הכולל של הפיקדון הוא 6 מיליוני ₪ ולפיכך, שיעור המשיכה יהיה 15% על כל היתרה.	28.9.14
שאלה 2:	כיצד יש למדוד סכום פיקדון קמעונאי של מפקידים הרשומים הן בחשבונות יחידים והן בחשבונות משותפים?	
תשובה:	פיקדונות של יחידים בחשבונות משותפים יטופלו בהתאם להנחיה בהוראת הדיווח לפיקוח מס' 827. תאגיד בנקאי שאינו מסוגל לפעול בדרך זו, רשאי לקבץ את כל החשבונות הקשורים לחשבון אחד. לדוגמה, במקרה של חשבון משותף של בני זוג שיש להם גם חשבונות נפרדים- כל חשבונותיהם יחושבו כחשבון אחד בודד. תאגיד בנקאי לא ימדוד חשבון משותף כ"פיקדון עצמאי", אלא לבעלי החשבון המשותף חשבונות נוספים.	29.9.16
שאלה 3:	איזה פיקדון כשיר להכרה כפיקדון קמעונאי?	
תשובה:	רק פיקדון של לקוח פרטי, יחיד, המוגדר על ידי התאגיד הבנקאי ככזה רשאי להיות מוכר כפיקדון קמעונאי. כל לקוח אחר, לרבות עוסק זעיר, עוסק מורשה, עצמאי, עסק, יסווג כלקוח סיטונאי ויפולח לפי מאפייניו (עסק קטן, סיטונאי לא פיננסי, סיטונאי פיננסי).	1.1.23
סעיפים 93-104: פיקדונות תפעוליים		
שאלה 1:	אילו פיקדונות עשויים להיות כשירים להכרה כפיקדונות תפעוליים וכיצד יתבצע תהליך ההכרה בפיקדונות תפעוליים?	
תשובה:	רק פיקדונות המופקדים בתאגיד הבנקאי העונים על כל התנאים הקבועים בסעיפים 93 עד 104 בהוראה יכולים להיות מוכרים כפיקדונות תפעוליים (בין התנאים, קיום הסכם מחייב משפטית, קיום יכולת לזהות את הפיקדונות העודפים וביצוע ניטור ובקרה אחריהם וכו'). לעניין התנאים הקבועים בהוראה, להלן מספר הבהרות: א) התאגיד הבנקאי יכול להראות כי ההסכם עם הגוף מקבל השירות, למתן השירותים התפעוליים, הינו לתקופה העולה על 30 ימים במועד ההכרה וכי הוא נמשך לפחות שנה אחת בטרם הוכרו בגינו פיקדונות תפעוליים.	1.1.23

	(ב) פיקדונות לצרכים תפעוליים הנוצרים מפעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים – רק יתרות עו"ש זכות ופיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של עד 30 ימים (טווח יחס כיסוי הנזילות) שמחזיק הגוף בתאגיד הבנקאי יוכלו להיחשב כפיקדונות תפעוליים (ובתנאי שמתקיימים כל יתר התנאים להכרה בפיקדונות תפעוליים). (ג) התאגיד הבנקאי אימץ מתודולוגיה מקובלת לזיהוי החלק מתוך הפיקדונות התפעוליים המשמש עבור הפעילות התפעולית. מתודולוגיה מקובלת לעניין זה, פרקטיקה מקובלת בבנקים בעולם או כזו שאומצה על ידי רגולטור בנקאי מוביל בעולם (למשל, ה-EBA).	
סעיף 109 : פיקדונות סיטונאיים מישויות משפטיות אחרות		
שאלה 1:	מהי משמעות המונח ישויות קשורות (affiliated) של התאגיד הבנקאי בסעיף זה?	
תשובה:	ישות קשורה תהיה לפי הגדרת "חברה קשורה" בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202, סעיף 6.	28.9.14
שאלה 2:	כיצד יש לטפל בהבדלים בין דרישות הנזילות בישראל לאלה שבמדינה המארחת?	
תשובה:	כאמור בסעיפים 169 ו-170 להוראה, ככלל קבוצה בנקאית בעלת פעילות במדינות זרות תחשב את יחס כיסוי הנזילות על בסיס מאוחד לפי הפרמטרים שאומצו בישראל על פני כל הישויות המשפטיות המאוחדות, למעט הטיפול בפיקדונות קמעונאיים ועסקים קטנים. בנוסף לאמור לעיל, תאגיד בנקאי שיש לו חברה בת או סניף בחו"ל המגייסים פיקדונות קמעונאיים או פיקדונות עסקים קטנים באמצעות מתווכים ייעודיים, כגון: ברוקרים, אשר הרגולטור במקום התאגדות חברת הבת או הסניף (להלן – הרגולטור המקומי) רואה באותם פיקדונות כפיקדונות קמעונאיים בעלי מאפיינים ייחודיים לצרכי חישוב היחס, רשאי לפנות למפקח על הבנקים בבקשה מנומקת להחיל את הטיפול של הרגולטור המקומי. הבקשה תלווה באישור של רואה החשבון המבקר כי הטיפול המבוקש תואם את הנחיות הרגולטור המקומי. החלת הטיפול כאמור ביחס כיסוי הנזילות של התאגיד הבנקאי מותנית בקבלת אישור המפקח על הבנקים.	1.1.23
סעיף 116 : נגזרים		
שאלה 1:	כיצד תחושב שווי אופציה לצורך תזרים המזומנים היוצא?	
תשובה:	כאמור בסיפא של סעיף 116, אופציות יכללו בחישוב רק אם הן "בתוך הכסף" עבור קונה האופציה. אופציות "בתוך הכסף" יכללו בחישוב על פי שווי המלא.	28.9.14
שאלה 2:	כיצד יש לטפל בעסקאות החלף מטבע, שאינן עסקאות הפרשים, ביחס כיסוי הנזילות?	
תשובה:	1. ביחס הנזילות בסך המטבעות: 1.1. אם קיים הסכם מסגרת תקף לקיזוז, ניתן לחשב את תזרים המזומנים על בסיס נטו לפי צד נגדי. 1.2. גם אם לא קיים הסכם מסגרת תקף לקיזוז, אבל סכום מלא של קרן מוחלף על בסיס סימולטני או באותו יום, ניתן עדיין לחשב את תזרים המזומנים על	1.1.23

	בסיס נטו לפי צד נגדי (אין לקזז בתקופה שאינה "אותו יום" או בין צדדים נגדיים שונים). 1.3. אם לא מתקיימים סעיפים 1.1 או 1.2 לעיל, יש לחשב את תזרים המזומנים על בסיס ברוטו. 2. ביחס הנזילות במטבע חוץ: 2.1. כל עסקת החלף בעלת רגל מט"חית אחת לפחות תיכלל בחישוב על בסיס ברוטו. 2.2. ההפרש בין תזרים יוצא לבין תזרים נכנס בגין עסקאות החלף כאמור בסעיף 2.1 לעיל באותו יום ייכלל בחישוב יחס כיסוי הנזילות על בסיס נטו. 3. יש לחשב את תזרים המזומנים בגין עסקאות החלף באופן עקבי על פני זמן.	
סעיף 123: צרכי נזילות בגין שינויים בהערכת שווי השוק		
שאלה 1:	האם תאגיד בנקאי רשאי לחשב את צרכי הנזילות המוגדלים הנובעים משינויים בהערכת שווי השוק של נגזרים או עסקאות אחרות לפי שיטה שונה מזו הכלולה בהוראה?	
תשובה:	לא. על תאגיד בנקאי להיערך ליישום שיטת החישוב שבהוראה. תאגיד בנקאי שטרם אסף תצפיות של 24 חודשים רשאי לבצע את החישוב על פני תקופת תצפיות קצרה יותר, ובלבד שעד 1.1.2017 יעמוד בדרישה במלואה.	28.9.14
שאלה 2:	האם תשלומים (תקבולים) בגין התחשבנות בהקשר של מכשירים נגזרים המוגדרים כ"נסלקים לפי שוק" (settled-to-market) נכללים לעניין סעיף 123 בהוראה?	
תשובה:	כן. אם ההתחשבנות מבוצעת בהקשר של שינויים בשווי השוק. תזרים המזומנים הכלכלי המוחלף בין צדדים למכשירים נגזרים ה"נסלקים לפי שוק" וכאלו ש"אינם נסלקים לפי שוק" הוא זהה ולפיכך "תזרים הביטחונות" לעניין סעיף 123 בהוראה כולל תשלומים ותקבולים המועברים ליישוב חשיפות בגין נגזרים, גם אלו הבנויים כ"נסלקים לפי שוק". ההבהרה באה על רקע העובדה כי בעולם מסתמנת עלייה ברישום של בטחונות משתנים בגין נגזרים הנסלקים מרכזית כתשלום (settlement payments), כלומר כתזרים מזומנים יוצא ולא כהעברת בטחונות. תשלומים אלו מכונים כ"נסלקים לפי שוק".	1.1.23
סעיפים 126-131: קווי אשראי ונזילות		
שאלה 1:	אילו מסגרות אשראי ונזילות יכללו בחישוב יחס כיסוי הנזילות?	
תשובה:	יש לכלול בחישוב את כל המסגרות המדווחות על פי הוראות הדיווח לציבור, למעט התחייבויות להוצאת ערבויות. מאחר שיחס כיסוי הנזילות אומד את סיכון הנזילות בתרחיש שאופקו הוא 30 הימים הבאים, התחייבות להוצאת ערבות שטרם הפכה לערבות לא תיכלל בחישוב.	28.9.14
	בנוסף, מסגרות לפעילות בעסקאות עתידיות שטרם נצלו לא תובאנה בחשבון בחישוב. ביחס כיסוי הנזילות נכללים תזרימי מזומנים בגין עסקאות עתידיות שבוצעו (תזרימי	

	מזומנים צפויים ותוספת צרכי נזילות בגין פוטנציאל של שינוי במזומנים או בביטחונות בגינן).	
שאלה 2:	האם "התחייבויות כלפי מסלקת מעו"ף" יסווגו כערבות או כחשיפה בגין נגזר?	
תשובה:	התחייבויות כלפי מסלקת מעו"ף יסווגו בהתאם להוראות הדיווח לציבור (סיכון אשראי בגין נגזרים). הטיפול בהן יהיה בהתאם לסעיפים 116-123 בהוראת ניהול בנקאי 221.	29.9.16
סעיף 137 וסעיף 140 תבליטים 3 ו-4: מחויבויות מימון מותנות אחרות		
שאלה 1:	מה מצופה מתאגיד בנקאי לכלול ביחס כיסוי הנזילות באשר למחויבויות מימון מותנות הקשורות ל: (א) משיכות פוטנציאליות ממיזמים משותפים או מהשקעות מיעוט בישויות (סעיף 137); (ב) בקשות פוטנציאליות לרכש חוזר של חוב של התאגיד הבנקאי, או מכשירים אחרים הקשורים לתאגיד ושהוא עשוי להידרש לתמוך בהם בתנאי קיצון (סעיף 140 תבליט 3 ותבליט 4).	
תשובה:	בשלב זה, התאגיד הבנקאי יבצע הערכה באופן עצמאי של צרכי מימון נוספים הנובעים ממחויבויות מימון מותנות לא חוזיות מהסוג האמור לעיל, שהוא עשוי לעמוד בפניהם בתרחיש הקיצון של יחס כיסוי הנזילות. תאגיד בנקאי ייתן ביטוי מלא ביחס כיסוי הנזילות לצרכי הנזילות הנוספים לפי הערכה זו.	28.9.14
ד. תזרים מזומנים נכנס		
סעיפים 151-154: תזרים נכנס לפי צד נגדי		
שאלה 1:	כיצד יש להתייחס לאשראי בגין יתרות עו"ש בחובה/חח"ד בחישוב התזרים הנכנס לפי צד נגדי?	
תשובה:	תאגיד בנקאי רשאי להכיר בתזרים הנכנס עד 20% מסכום יתרות עו"ש בחובה/חח"ד בגין מסגרות אשראי שתוקפן עומד להסתיים במהלך 30 ימי חישוב יחס כיסוי הנזילות, ובתנאי ש: (1) לתאגיד הבנקאי חו"ד משפטית התומכת בקיומה של זכות חוקית בת אכיפה שלא לחדש את מסגרת האשראי במועד סיומה. (2) התאגיד הבנקאי יכול להציג נתונים היסטוריים (לכל הפחות לאורך מחזור עסקים) המצביעים על כך ששיעור פירעון יתרות עו"ש בחובה/חח"ד במועד סיום המסגרת אינו פחות מזה המוכר על ידו. (3) בתזרים הנכנס לא יכללו יתרות בגין לקוחות שחובותיהם נמצאים בפיגור או מסווגים כבעייתיים. למען הסר ספק, מסגרות חח"ד שלא נוצלו יטופלו בהתאם לסעיף 131 (תזרים יוצא בגין קווי אשראי לפי צד נגדי).	29.9.16
שאלה 2:	מה הן הלוואות הנפרעות כסדרן?	
תשובה:	ראה הערת שוליים 16 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס מימון יציב נטו).	1.1.23
שאלה 3:	מהו קו אשראי מתחדש לעניין סעיף 151 בהוראה?	

1.1.23	היכן שהסכם ההלוואה מעניק ללווה אופציה לקחת מספר הלוואות עד לסכום המקסימאלי שנקבע, לפרוע חלקים מהלוואות קודמות ואז ללוות מחדש תחת אותו הסכם, יראו בהסכם זה קו אשראי מתחדש לעניין סעיף 151, כלומר אין להכיר באשראי שהוענק לפי קו אשראי מסוג זה בתזרים הנכנס ובגין היתרה הלא מנוצלת של הקו יש להקצות תזרים יוצא לפי סעיף 131. לעניין קו אשראי מתחדש אשר תוקפו מסתיים במהלך 30 ימי חישוב יחס כיסוי הנזילות, ניתן להכיר בו כתזרים נכנס בהתקיים שלושת התנאים המצוינים בשאלה 1 בחלק זה (סעיפים 151-154), בהתאמות הנדרשות.	תשובה:
סעיף 155: ניירות ערך המגיעים לפירעונם במהלך 30 הימים הבאים		
	האם ניתן להכיר בתזרים הנכנס בהפרש בין סכום נייר הערך שמועד פירעונו חל ב-30 ימי חישוב יחס כיסוי הנזילות, לבין הסכום בו נכלל אותו נייר ערך במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה?	שאלה 1:
28.9.14	לא. נייר ערך שנכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לא ייכלל בתזרים הנכנס, גם לא בשווי המקדמים שלא נכללו במלאי. חריג לכלל זה הוא אגרות חוב של ממשלת ישראל. במידה שאגרת חוב של ממשלת ישראל נכללת במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה עם שיעור כיסוח, ניתן לכלול בתזרים הנכנס את ההפרש בין סכום אגרת החוב שמועד פירעונה חל ב-30 ימי חישוב יחס כיסוי הנזילות, לבין הסכום בו נכללה במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה.	תשובה:
ה. עסקאות מובטחות והלוואות מרגין		
סעיפים 112-115 ו-145-146: עסקאות מובטחות כנגד מקבץ נכסים		
	תאגיד בנקאי קיבל בעסקת מכר חוזר מקבץ נכסים, לרבות נכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה. האם ניתן לכלול את החלק של נכסים רמה 1 ורמה 2 במלאי, כפוף לכך שהם עומדים בכל יתר הדרישות להיחשב כנכסים נזילים באיכות גבוהה?	שאלה 1:
28.9.14	נכס נזיל באיכות גבוהה שהתקבל כחלק ממקבץ נכסים בגין עסקה מובטחת, יכול להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (לאחר הפעלת המקדמים המתאימים) רק אם ניתן לממש אותו בנפרד.	תשובה:
	כאשר תאגיד בנקאי משעבד מקבץ של נכסים נזילים באיכות גבוהה ונכסים אחרים למוסד סליקה, כגון, צד נגדי מרכזי (central counterparty) כנגד עסקאות מימון מובטחות, האם ניתן לכלול במלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה המוחזקים במקבץ הביטחונות, שלא נעשה בהם שימוש בסוף היום (העומדים ביתר המבחנים)?	שאלה 2:
28.9.14	כן. תאגיד בנקאי רשאי לכלול במלאי את החלק הלא מנוצל של בטחונות שהם נכסים נזילים באיכות גבוהה (העומדים ביתר המבחנים ולאחר הפעלת מקדמי הביטחון). אם התאגיד אינו יכול לקבוע אילו נכסים ספציפיים נותרו לא מנוצלים, הוא רשאי להניח שהנכסים משועבדים לפי סדר עולה של ערך הנזילות, בהתאם להערת שוליים 9 בהוראות יחס כיסוי הנזילות.	תשובה:
	תאגיד בנקאי משעבד מקבץ נכסים המורכב מנכסים נזילים באיכות גבוהה ומנכסים אחרים להבטחת עסקאות מימון מובטח. חלק מהעסקאות הן עם יתרת מועד פירעון גדולה מ-30 ימים. כיצד יש לטפל בעסקאות בתזרים היוצא?	שאלה 3:

28.9.14	כל עסקאות מימון מובטח שמועד פירעון בטוח 30 הימים של יחס כיסוי הנזילות צריכות להיכלל בהתאם לביטחון המשועבד בפועל, לפי סעיף 115 בהוראה. אם התאגיד אינו יכול לקבוע אילו נכסים ספציפיים משמשים כביטחון לעסקאות עם יתרת מועד לפירעון גדולה מ-30 הימים, הוא יכול להניח שהנכסים משועבדים לעסקאות אלו לפי סדר עולה של ערך הנזילות, בהתאם להערת שוליים 9 בהוראת יחס כיסוי הנזילות, כך שהנכסים עם ערך הנזילות הנמוך ביותר משועבדים לעסקאות עם יתרת משך החיים הארוכה ביותר.	תשובה:
	שאלה 4: אילו הנחות תזרים יוצא חלות על עסקאות מובטחות שבהן התקבלו נכסים במקבץ והם עשויים להיות מוחלפים?	
28.9.14	הסיכון שטמון באפשרות להחלפת בטחונות שהתקבלו אצל התאגיד הבנקאי בגין עסקאות מימון מובטח עם יתרת מועד לפירעון גדולה מ-30 ימים יחשב כתזרים מותנה, בהתאם לסעיף 122 בהוראה.	תשובה:
	שאלה 5: האם ניתן להכיר בעסקאות השאלה ללא מועד פירעון כהלוואות מרגי'ן (שיעור תזרים נכנס של 50%)?	
28.9.14	ככל שתנאי העסקה מאפשרים ללקוח לסגור את העסקה לאחר יותר מ-30 ימי חישוב יחס כיסוי הנזילות, אין להניח תזרים נכנס בגינה.	תשובה:

ו. סוגיות בנוגע ליישום יחס כיסוי הנזילות

סעיף 5: תחולת היישום

	שאלה 1: האם תאגיד בנקאי רשאי לכלול בדיווח סולו חברות בת המחזיקות נכסים נזילים עבור התאגיד?	
29.9.16	המונחים "סולו" (דוח תאגיד בנקאי לא מאוחד) ו"מאוחד" יהיו כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור. עם זאת, תאגיד בנקאי יהיה רשאי לחשב ולדווח על יחס כיסוי נזילות שלו ושל חברות מסוימות בבעלותו (להלן - "תת-קבוצה"), במקום יחס כיסוי נזילות "סולו", בהתקיימם של כל התנאים הבאים בקשר לכל חברה בתת הקבוצה: (1) החברה בבעלות מלאה של התאגיד הבנקאי (100% מזכויות ההצבעה והרווחים). (2) החברה מאוגדת בישראל. (3) החברה אינה תאגיד בנקאי, כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, חברה כרטיסי אשראי או "חברת שוק ההון" (ניהול תיקים, חיתום וכדומה). (4) החברה אינה מגייסת כספים ממקורות חיצוניים (כספים, לרבות פיקדונות ואגרות חוב). (5) לחברה אין לקוחות משל עצמה. (6) קיים מסמך משפטי המסדיר את זכות התאגיד הבנקאי לממש את נכסי החברה למזומנים ולהעבירם אליו/להפקידם אצלו, לרבות בתרחיש קיצון ואין מגבלות ידועות המונעות או מקשות על העברת מזומנים בין החברה לתאגיד הבנקאי, ובכלל זה מגבלות חוקיות, רגולטוריות, עסקיות, מיסוייות. (7) התאגיד הבנקאי בעל יכולת השפעה מוכחת על אופן ניהול תיקי המזומנים וניירות הערך של החברה.	תשובה:

	8) התאגיד הבנקאי הציג לפיקוח על הבנקים מסמך מנומק המוכיח את התקיימותם של כל התנאים לעיל לגבי כל חברה שהוא מעוניין לכלול ב"תת-קבוצה", והפיקוח לא התנגד לדרך פעולה זו. יודגש כי חישוב של יחס כיסוי הנזילות על בסיס "תת-קבוצה" יביא בחשבון הן את הנכסים הנזילים באיכות גבוהה והן את תזרים המזומנים היוצא נטו הנובעים מהחברה הנכללת בחישוב.	
שאלה 2:	כיצד יש לטפל ביתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתזרים היוצא ובתזרים הנכנס?	
תשובה:	29.9.16 אין לקזז יתרות חובה בגין פעילות בכרטיסי אשראי כנגד יתרות זכות בגין פעילות בכרטיסי אשראי. יש לכלול יתרות אלו באופן הבא: 1) יתרות חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי- יש לכלול בתזרים הנכנס, אולם בשל אופיין הייחודי של יתרות אלו אין צורך להכיר במיחזור של 50% מיתרת הסעיף כתזרים יוצא, כלומר ניתן להכיר בגין יתרות אלו בתזרים נכנס בשיעור של 100%. 2) יתרות זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי- יש לכלול בתזרים היוצא, בשיעור של 100%. למען הסר ספק, מסגרות בגין כרטיסי אשראי שלא נוצלו יטופלו בהתאם לסעיף 131 (תזרים יוצא בגין קווי אשראי לפי צד נגדי).	
סעיף 42: בסיס חישוב יחס כיסוי הנזילות		
שאלה 1:	האם תאגיד בנקאי בעל פעילות מזערית במט"ח נדרש לדווח ולעמוד ביחס כיסוי נזילות במט"ח?	
תשובה:	29.9.16 תאגיד בנקאי יהיה פטור מעמידה ביחס כיסוי נזילות במט"ח של 1 לרבות דיווח על יחס זה, אם מתקיימים כל התנאים הבאים: 1) התאגיד הינו תאגיד בנקאי הנשלט על ידי תאגיד בנקאי המאוגד בישראל. 2) סך מגזר המט"ח של התאגיד הבנקאי אינו מהווה "מטבע עיקרי" בהתאם לכללים שנקבעו בסעיף 50(א) בהוראות הדיווח לציבור, "דוח כספי שנתי". לצורך חישוב היקפי הפעילות, על התאגיד הבנקאי לכלול גם פעילות במכשירים נגזרים. 3) ההתחייבויות הקיימות במט"ח הינן בעלות מאפיינים קבועים, כלומר מקור החשיפה לסיכון נזילות במט"ח ניתן לציפייה. 4) לתאגיד הבנקאי מקור אמין לגיבוי במקרה של מחסור במט"ח במהלך העסקים, לדוגמה התאגיד הבנקאי השולט בו מתחייב להעביר לו מט"ח במקרה כאמור. 5) התקבל אישור הפיקוח על הבנקים לדרך פעולה זו. יודגש כי תאגיד בנקאי שקיבל פטור מדיווח ועמידה ביחס כיסוי נזילות במט"ח של 1, נדרש להמשיך לעקוב אחר הפעילות, בין היתר, על מנת לוודא שעומד בכל התנאים שנדרשו.	
שאלה 2:	כיצד יש להתייחס לדרישה הכלולה בסעיף לפיה, על התאגיד הבנקאי להביא בחשבון את הסיכון שיכולת החלפת המטבעות והגישה לשוקי המט"ח הרלוונטיים עלולות להישחק במהירות בתנאי לחץ?	
תשובה:	1.1.23 משמעות הדרישה היא שעל התאגיד הבנקאי לנהל את הסיכון שבהסתמכות על עסקאות החלפה או על יכולת ההחלפה לצורך ניהול הנזילות במט"ח. הפיקוח על הבנקים מצפה	

	כי הדירקטוריון יקבע יעד/ים לעניין שיעור ההישענות המירבי על עסקאות החלפה לצרכי ניהול הנזילות במט"ח וכן שבתכנית החירום לניהול הנזילות יעוגנו כלים להתמודדות עם "התייבשות" של שוק ההחלפה במט"ח. הדבר נכון הן לנזילות הכוללת במט"ח והן לנזילות במטבע חוץ עיקרי.	
--	--	--

מוסמך